

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupíkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Z. D.**, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6 - Dejvice, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2019, č. j. 2 A 7/2019 - 26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna advokáta Mgr. Jindřicha Lechovského **se určuje** částkou 4 114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 1. 2019, č. j. KRPA-30255-14/ČJ-2019-000022, byl žalobce podle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), zajištěn za účelem předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie [Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013 (dále též „nařízení Dublin III“)]. Doba zajištění byla stanovena na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného žalobu u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji zamítl shora označeným rozsudkem. Městský soud neshledal důvodnou námitku poukazující na nedostatečné a nesprávné posouzení existence systematických nedostatků azylového řízení v Bulharsku. Žalovaný problematiku azylového řízení v Bulharsku hodnotil dostatečně. Konstatoval, že je obecně známou informací, že Bulharsko dodržuje standard ochrany lidských práv, přičemž z aktuálních informací nevyplývá, že by zde existovaly s přijímáním cizinců systémové nedostatky. Žalovaný rovněž uvedl, že Bulharsko patří mezi ekonomicky vyspělejší demokratické státy s fungujícím právním systémem spojeným s vysokou úrovní dodržování práv žadatelů o udělení mezinárodní ochrany a uzavřel, že žalobci nehrozí v Bulharsku riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. K tomu městský soud dále doplnil, že dle recentní judikatury (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2017, č. j. 1 Azs 142/2017 - 93) systém mezinárodní ochrany v Bulharsku nevykazuje takové nedostatky, které by bránily předání žadatelů o mezinárodní ochranu do této země. Na úrovni Evropské unie, Soudního dvora Evropské unie či Evropského soudu pro lidská práva nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí, které by deklarovalo systémové nedostatky v bulharském azylovém řízení. Vysoký komisař OSN pro uprchlíky v dubnu 2014 revidoval své stanovisko ohledně předávání uprchlíků do Bulharska a shledal významné zlepšení podmínek i přístupu Bulharska k žadatelům. Ani upozornění na jisté nedostatky azylového řízení v Bulharsku ze strany některých nevládních organizací nejsou natolik závažné, aby vyloučily aplikaci nařízení Dublin III. Městský soud nepřisvědčil žalobci ani v dalších námitkách a žalobu jako nedůvodnou zamítl. Plné znění rozsudku městského soudu je přístupné na www.nssoud.cz., a soud na něj pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Podle stěžovatele městský soud nesprávně vyhodnotil námitku týkající se nemožnosti předání stěžovatele do Bulharska z důvodu systematických nedostatků v azylovém řízení. Existuje dostatek podkladů, že vrácení žadatelů o mezinárodní ochranu do Bulharska je nepřípustné pro neschopnost Bulharska zaručit řádný průběh azylového řízení, přestože Vysoký komisař OSN pro uprchlíky revidoval své stanovisko. K tomu stěžovatel odkázal na zprávu organizace Country Report Bulgaria z února 2018. Z ní dle něj vyplývá, že bulharská právní úprava nereflektuje požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32 ze dne 26. 6. 2013, např. je v Bulharsku kratší lhůta pro možné pokračování v zastavených azylových řízeních v případech osob navrácených dle nařízení Dublin III. Dále není zabezpečen meritorní přezkum opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu ve výjimečných případech. Zásadním problémem je nedostatek tlumočnicků pro řadu klíčových jazyků, což ohrožuje i stěžovatele. Nedostatečně je zabezpečena i právní pomoc.

pokračování

Situace je zvláště závažná vůči žadatelům pocházejícím z Afghánistánu. Ke konci roku 2016 začalo být na jejich žádosti nahlíženo jako na zjevně nedůvodné. Procento úspěšných žadatelů pokleslo z 2,5 % na 1,5 %. S ohledem na nárůst počtu žadatelů došlo od roku 2016 k zásadnímu zhoršení jejich materiální situace. Kromě ubytování, stravy a základní lékařské péče nedisponují žadatelé žádnou finanční podporou. Zásadním problémem je zaopatření léků či prostředků péče o děti. Na konci srpna 2016 došlo v přijímacím středisku Harmanli k hromadným násilnostem mezi afghánskými a iráckými žadateli o mezinárodní ochranu. Došlo zde k extenzivnímu násilí ze strany policie a 400 žadatelů afghánské národnosti bylo umístěno do střediska detenčního typu. Po těchto událostech začalo docházet k soustavné diskriminaci mladších afghánských žadatelů, mezi něž stěžovatel patří. Systém podpory azylantů při jejich integraci je koncipován tak, aby ve skutečnosti žádnou podporu neposkytoval. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu ve výroku I. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zástupce stěžovatele (Mgr. Jiří Lechovský, který byl stěžovateli ustanoven v řízení před městským soudem jako opatrovník) dále požádal o přiznání odměny za zastupování v řízení o kasační stížnosti.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Stěžovatel byl zajištěn podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců za účelem předání podle nařízení Dublin III. Jediná kasační námitka stěžovatele, byť podrobně rozvedená, obecně spočívá v tom, že jeho předání do Bulharska za účelem pokračování v řízení o udělení mezinárodní ochrany, je nepřípustné, a to s ohledem na čl. 3 bod 2 nařízení Dublin III, neboť azylové řízení v Bulharsku vykazuje systémové vady, přičemž městský soud tuto skutečnost chybně vyhodnotil.

[8] Podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III platí, že *[e]xistují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.*

[9] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné předně zdůraznit, že stěžovatel žalobou napadl rozhodnutí o svém zajištění. K řízení o zajištění zdejší soud již v rozsudku ze dne 30. 3. 2017, č. j. 4 Azs 31/2017 - 55, (který se rovněž týkal zajištění cizince za účelem jeho předání do Bulharska dle nařízení Dublin III) uvedl, že se jedná o řízení, „*které je z časového hlediska velmi krátké, neboť žalovaná o případném zajištění cizince musí rozhodnout do 48 hodin od prvotního omezení na svobodě. V takové situaci nepochybně nelze po žalované*

spravedlivě žádat, aby otázku existence systémových nedostatků vyřešila zevrubně a detailně. Podle Nejvyššího správního soudu je žalovaná povinná zhodnotit zejména skutečnosti, které jsou jí známy z úřední činnosti či vyplývající z rozhodovací praxe soudů, skutečnosti obecně známy a případné okolnosti konkrétně zmíněné zajišťovaným cizincem. Z těchto hledisek je nezbytné vždy učinit úvahu, zda není předání do konkrétního členského státu vzhledem ke stavu jeho azylového systému a priori vyloučené.“ Dále soud doplnil, „že teprve v následném řízení o předání se zevrubně ověří, zda je předání cizince do jiného členského státu skutečně realizovatelné. Žalovaná tedy provedla zhodnocení do jisté míry předběžné, které však pro účely zajištění plně postačovalo.“

[10] Výše popsanou úvahu ohledně absence systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III pak s ohledem na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2017, č. j. 2 Azs 6/2017 - 19, musí žalovaný do rozhodnutí explicitně zahrnout.

[11] K povaze těchto nedostatků je pak třeba uvést, že systémové nedostatky dle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III musí dosahovat takové intenzity, aby hrozilo riziko porušení čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Ten stanoví, že *[n]ikdo nesmí být mučen nebo podroben nelidskému či ponižujícímu trestu anebo zacházení.*“ Jak přitom vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018 - 21, *„[p]ři výkladu čl. 3 odst. 2 dublinského nařízení je nutné respektovat zásadu vzájemné důvěry, která vychází z práva EU. (...) Společný evropský azylový systém byl koncipován na předpokladu, že všechny státy, které se na něm podílejí, dodržují základní práva, a že si členské státy mohou v tomto ohledu vzájemně důvěřovat. Pouze závažná porušení ze strany příslušného státu mohou vést k tomu, že členskému státu, ve kterém byla podána žádost o azyl, by bylo zabráněno v přemístění žadatele do první uvedené země [viz rozsudek Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011, č. C-411/10 a C-493/1, ve věci N. S. a dalších, ve kterém tento obecný závěr Soudní dvůr vyslovil ještě za účinnosti nařízení Rady ze dne 18. února 2003, č. 343/2003 (tzv. Dublin II.), avšak aplikovatelný je i za současné právní úpravy].“* Dále v citovaném rozsudku soud konstatoval, že *„[d]eklarace systémových nedostatků ve vztahu k určitému členskému státu Evropské unie může připadat v úvahu pouze tam, kde je z okolností nutně známých zjišťujícímu orgánu jednoznačné, že dotyčný cizinec nemůže být v souladu s cíly dublinského nařízení zajištěn za účelem předání do tohoto členského státu, protože takové předání by bylo v rozporu s lidsko-právními standardy sdílenými všemi členskými státy Evropské unie (viz rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2017, č. j. 1 Azs 96/2017 - 87). Tyto závěry byly potvrzeny rozsudkem rozšířeného senátu NSS ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 - 29.“*

[12] Žalovaný se systémovými nedostatky azylového řízení v Bulharsku stručně zabýval na straně 5 napadeného rozhodnutí. Preciznost vypořádání této problematiky pak odpovídá požadavkům nastíněným výše citovanou judikaturou, a to i s přihlédnutím k tomu, že stěžovatel v řízení před žalovaným žádné problémy s azylovým řízením či obecně ve vztahu ke svému pobytu v Bulharsku nenamítal. Nestěžoval si na nedostatky tlumočení při kontaktu s bulharskými úřady, ani na špatné zacházení, nedostatek stravy či jiné nevyhovující podmínky, ani na špatnou zdravotní péči, ani na nedostatek právní pomoci. Nezmínil tedy žádné relevantní okolnosti ve smyslu výše citovaného rozsudku č. j. 4 Azs 31/2017 - 55. Předmětnou námitku uplatnil až v žalobě, přičemž stručně zpochybnil i chování bulharských úředních osob vůči své osobě. Městský soud tuto

pokračování

námítku v napadeném rozsudku vypořádal s ohledem na výše citovanou judikaturu dostatečně. Zdůraznil, že Nejvyšší správní soud se již zabýval otázkou systému mezinárodní ochrany v Bulharsku, když v rozsudku č. j. 1 Azs 142/2017 - 93 dospěl k závěru, že nevykazuje takové nedostatky, které by bránily předání žadatelů o mezinárodní ochranu do této země. Odkázal rovněž na postup Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, který revidoval své stanovisko, ve kterém původně apeloval na členské státy, aby nevraceli žadatele o mezinárodní ochranu zpět do Bulharska. Systémové nedostatky ve smyslu a intenzitě výše citované judikatury městský soud tedy nezjistil. Posouzení pak odpovídá povaze rozhodnutí o zajištění ve smyslu citovaného rozsudku č. j. 4 Azs 31/2017 - 55, kdy se jedná pouze o posouzení předběžné.

[13] Pro úplnost lze uvést, že systémovými nedostatky azylového řízení v Bulharsku se zabýval Nejvyšší správní soud (na podkladě obdobných námitek) rovněž v usnesení ze dne 21. 8. 2018, č. j. 2 Azs 132/2017 - 45, dle kterého „[j]e přitom zřejmé, že samotný obecně nižší standard humanitární ochrany a životních podmínek, v nichž se žadatelé v Bulharsku nacházejí (ve srovnání s nejvyspělejšími a nejbohatšími zeměmi EU), v žádném případě nezakládá systémové nedostatky. Jeho jednotlivé rysy, jak byly stěžovatelem zmíněny a jak jsou popisovány ve zprávách některých organizací zabývajících se uprchlíky, neukazují na systémové nedostatky, nýbrž na výše zmíněný obecně v rámci měřítek prostoru EU nižší, avšak stále ještě bohatě dostačující standard humanitární ochrany žadatelů o mezinárodní ochranu.“ Ke shodnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud také v usnesení ze dne č. j. 3 Azs 122/2017 - 70.

[14] Zdejší soud neshledal důvod pro odchýlení se od uvedené judikatury, a proto se plně ztotožnil se závěry městského soudu. Zohlednil přitom skutečnost, že stěžovatel brojí proti rozhodnutí o zajištění, kdy dochází k předběžnému posouzení možnosti předání žadatele do jiného členského státu Evropské unie a současně z ničeho nevyplývá, že by byl zranitelnou osobou či osobou se zvláštními potřebami. Při zohlednění zásady vzájemné důvěry, a skutečnosti, že z dostupných informací nevyplývá, že by azylové řízení v Bulharsku vykazovalo systémové nedostatky ve smyslu citované judikatury, které by bránily předání žadatelů o mezinárodní ochranu do této země, totiž nelze než konstatovat, že městský soud přdestřenou právní otázku posoudil správně.

[15] K návrhu stěžovatele na provedení důkazu zprávou organizace Country Report Bulgaria z února 2018, Nejvyšší správní soud připomíná, že podle § 52 odst. 1 s. ř. s. je soud oprávněn zvážit, které z navržených důkazů provede, nebo zda je jejich provedení nadbytečné a pro posouzení věci nepodstatné. Případné odmítnutí provedení důkazu však musí soud v rozhodnutí přezkoumatelným způsobem odůvodnit (rozsudek ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 - 89). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že provedení dokazování předmětnou zprávou by bylo nadbytečné, neboť jak žalovaný tak městský soud vycházeli z dostatečných relevantních informací o řízení o udělení mezinárodní ochrany v Bulharsku, a to i s ohledem na zprávy, na něž stěžovatel odkazoval již v žalobě. Předmětná zpráva však může představovat vhodný podklad pro důkladnější posouzení otázky, zda je předání cizince do jiného členského státu skutečně realizovatelné, které bude provedeno v řízení o předání.

[16] Nejvyšší správní soud závěrem považuje za vhodné uvést, že nepřehlédl jistou nekonzistentnost tvrzení stěžovatele. Ten ve správním řízení nijak nezpochybňoval postup

bulharských úřadů. Následně však v žalobě uvedl, že *„se do Bulharské republiky nechce a nemůže vrátit, jelikož s ním zacházeli špatně, zbili ho, donutili požádat si o azyl a drželi ho ve vazbě.“* Takto nekonzistentní postup přitom do určité míry snižuje věrohodnost stěžovatele, neboť si lze jen těžko představit, že by opomněl při svém zajištění namítat násilné zacházení v Bulharsku, přestože se na základě otázek žalovaného vyjadřoval ke svému tamějšímu pobytu, zadržení bulharskou policií, důvodům odchodu do ČR i tomu, zda se chce do Bulharska vrátit.

[17] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[19] Stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen opatrovníkem, který mu byl ustanoven v řízení před městským soudem usnesením ze dne 10. 4. 2019, č. j. 2 A 7/2019 - 38, a to z důvodu neznámého pobytu. Náklady řízení v tomto případě hradí stát (§ 140 odst. 2 o. s. ř., § 64 a § 120 s. ř. s.). Úhrada nákladů řízení v případě soudem ustanoveného opatrovníka ovšem doznala po vydání uvedeného usnesení podstatné změny. Ústavní soud totiž nálezem ze dne 24. 9. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 4/19, zrušil část § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále též „advokátní tarif“), dle něhož se při výkonu funkce opatrovníka ustanoveného soudem účastníku řízení, jehož pobyt není znám, jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, který byl stížen duševní poruchou nebo z jiných zdravotních důvodů se nemůže nikoliv jen po přechodnou dobu účastnit řízení nebo který není schopen srozumitelně se vyjadřovat, považovala za tarifní hodnotu částka 1 000 Kč. Ústavní soud uvedeným nálezem předmětné ustanovení zrušil ve slovech „jehož pobyt není znám“. Dospěl totiž k závěru, že *„stanovení nižší odměny pro advokáta jako opatrovníka vychází z ničím nepodloženého paušalizujícího předpokladu jednoduchosti a menší finanční náročnosti takového zastupování, což ohrožuje kvalitu poskytované právní pomoci.“* Předmětná úprava pak dle Ústavního soudu nepředstavovala nejšetrnější řešení k dotčeným základním právům tedy k právu na právní pomoc a k právu získávat prostředky pro své životní potřeby prací. Při stanovení odměny opatrovníka v nyní posuzovaném případě tak Nejvyšší správní soud nevycházel z tarifní hodnoty 1 000 Kč, neboť ta již nedopadá na případ, kdy byl soudem ustanoven opatrovník účastníku řízení, jehož pobyt není znám.

[20] Nejvyšší správní soud tak zohlednil závěry výše uvedeného nálezu a při určení tarifní hodnoty za jeden úkon právní služby v posuzovaném případě vycházel z § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. advokátního tarifu. Na základě toho přiznal ustanovenému opatrovníkovi stěžovatele odměnu za jeden úkon právní služby - podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] ve výši 3 100 Kč. K odměně pak náleží rovněž náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění

pokračování

pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená dle citovaného zákona, činí 714 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného opatrovníka činí částku ve výši 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

[21] Ustanovenému opatrovníkovi stěžovatele Nejvyšší správní soud nepřiznal požadovanou odměnu za úkon právní služby - první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu]. Jak bylo uvedeno výše, opatrovník byl stěžovateli ustanoven již v řízení před městským soudem. V řízení o kasační stížnosti však opatrovník stěžovatele provedl pouze jeden úkon - podání kasační stížnosti. Jeho požadavku na přiznání odměny za další úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu proto Nejvyšší správní soud nemohl vyhovět.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2019

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu